

Nro 6.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL. Cluj

*Költ Bétsben Juliusnak 18 dik napján 1794.
esztendőben.*

*A' múlt posta napon költ Magyar Kurirba bé
iktatott hadi történeteknek folytatása.*

A holt emberek közt vólt *Larisch Cajetán* all hadnagy *Kaunitz* -- *Starzinsky* fő hadnagy *Devins* -- és *Bodoky* all hadnagy *Gyulay* regementeiből. Sebbe estek: *Buresz* és *Sébottendorf* kapitányok, *Bellroche* és *Camutz* az *Ulm* granatérosai között; Gróf *Kuhn* zászlótartó *Toscana* nagy herczeg rgből; *Ottó* kapitány *Erbach*; *Frintz* all hadnagy d' *Alton*; *Wendland* *Obester*, Gr. *Neuhauzf* kapitány, és B. *Schröder* all hadnagy *Kinsky* *Ferentz*; *Franken* fő hadnagy *Bolió*; *Dobsa* zászlótartó *Devins*; *Rau* kapitány, *Rákóvszky* all had-

nagy, *Böltkévy*, *Bay*, és *Johánsházy* zászló tartók, *Lázár* fő hadnagy, és *Keczer* all-hadnagy Gyulay regementeiből; *Ringelsheim* kapitány a 3-dik Horvát batalliontól; *Philippovich* a' sztyez seregből; *Brunováczy* Obristlájnánant a' Szerviai szabad seregtől; *Kroither* kapitány és *Gr. Trautmansdorf* all-hadnagy az Albert karabélyos regementétől; Gróf *Magnay* fő Strázsamester a' Zeschvicz vasassaitól; *B. Pfesserkorn* kapitány, *Gr. Sermage* fő hadnagy, és *Hellmann*, 's *Richiny* all-hadnagyok *Ferentz* fő hertzeg vasas regementétől; *Baum* fő hadnagy *Kinsky* könnyű szerű lovasaitól; és *Smola* fő hadnagy az ártillériától.

Jul. 1 ső napján számos Frantziáság ütött *Gr. Latour F. M.* Lájtinántra, 's vízfő is nyomta *Braine le Comte* nevű helységig, a' midőn az Orániai örökös hertzeg kormánya alatti lévő égyesült seregek *Tubize*, *Koburg* hertzeg fő armadiája pedig a' *Mont St. Jean* nevű helység előtt lévő tetőkre szállott táborba. — *Juliusnak* 4 dékén, reggeli 7 órakor számos gyalogsággal, lovaszággal, és ágyúkkal ütöttek a' Frantziák, *Quatre-bras* alatt *Gr. Nauendorf* Generál Májorra, és *Nivelles* mellett, a' külső vigyázaton állott *B. Kienmeyer* Generál Májorra, 's mind a' kettőt hátrább tóltká, a' kik segítő seregeket kapván, nemcsak meg akadályoztattak az ellenségnek előbb nyomulását, hanem egy darabnira vissza is tólták. De dél után nagyobb erővel menvén ellenek a' Frantziák, *Nauendorf* Generál Májort egész *Jenappeig* nyomták vissza.

Austriai Belgyiomból külömbkülömbféle tudósításokat vettünk az ottan e' folyó hólnapnak elein történt hadi dolgokról, mellyek mindnyájan meg égyeznek abban, hogy ottan égynehány véres isaták történtek, a' szövetséges fejedelemeknek, és Frantziáknak hadi seregei közt; hogy az elsőbkek kéntelenek vóltak az utólsóbbak nagy erejének engedni, 's magokat hátrább húzni; hogy *Mons*, *Genappe*, *Dornick*, *Oudenarde* és *Gent* el foglaltattak a' Frantziák által; vég-

re, hogy *Pichegrü* és *Jourdán* Generálok öszve kaptsoit erővel igyekezzenek a' Szövetségés Belgiomba bé rontani s. a. t. — Lássuk miként be-
széllyenek a' *Brüsszeli* levelek mindezekről. *Jul.*
2-dik napján ezt írta onnan egy valaki: Minek-
utánna a' conventionalis seregek (éítsd a' patriótá-
tákat) el vették volna a' *Brettigniesi* tábor he-
lyet, melly *Mons* és *Maubège* közt vólt, égyene-
sen *Mons* felé indúttak, az ottan táborozott Aus-
triai és Hollándiai seregekkel öszve tsaptak, 's
darab ideig igen mérgesen viaskodtak, mellynek
az a' következése lett, hogy az égyesült sere-
gek magokat visszra húzták, a' Frantziák pedig
Jul. első napján, estéli 8 óraker hadi muzsika
szerfzámoknak ropogása közt *Monsba* bé mentek.
Egy más *Brüsszeli*, és ugyan azon napon költ
levéből ezeket olvassuk: Ismét két colonnéban
nyomúltanak előre a' Fr. seregek, mellynek égy-
gyike *Maubégétől*, másika pedig *Jourdán* Gene-
ráltól jött, és mind kettő égyenesen az Austriai,
és Hollándiai truppokból álló *Brettigniesi* tábor-
ra rohant. — Jóllehet, hogy számos ártillériája
vólt az égyesült seregeknek; mivel mindazáltal
az ellenség sem jött üres kezekkel, számokra
nézve pedig sokkal erősebbek vóltak a' miénk-
nél; kéntelen vólt az égyesült ármádia magát a'
Mons előtt való tetőkre visszra vonni, 's onnan
igyekezni gátolni a' patriótáknak előre való me-
neteleket. De itten sem maradhattak meg tseu-
desen, mivel a' lévén a' Frantziáknak plánumok
és erős fel tételek, hogy az északi, *Moseli*, és
Ardennesi ármádiákat öszve tsatolhassák, és ke-
relztül ronthassanak táborunknak derekán, melly
ekkorig a' *Valencziai*, *Condei*, és *Quesnoyi* vá-
rak által derekasan fedeztetett, tegnap ismét nagy
erővel rohantak *Mons* előtt táborozott seregeink-
re, tovább nyomták azokat, el foglalták a' vá-
rost, mellyből éppen abban a' szempillantásban,
mellyben ezek az égyik kapun bé mennek, a'
másik kapun, szép rendel, és minden ellelséges
nyúghatatlanság nélkül, ki költözött az ott fekü-

dött őrizet. Azonközben egygy más Fr. colonné *Genappe* felé indult, azt is el foglalta, még pedig minden vér-ontás nélküli, és igen sok ártillériát vitt oda bé. — *Károly* fő herczegnek egész udvara ma reggel *Kolonidba* indult, *Bender* Feldmarsal jövő éjjel *Luxenburgha* fog menni, 's azon tartománynak kórmányát kezére venni, helyette, vagy *Gr. Kinsky*, vagy *B. Alvinczy* fog ezen városban commendáns lenni. — *Metternich* minister ugyan még itt vagyon, hanem ő is *Mechelube* megyen, 's onnan *Rüremondebe*. Ma reggel igen sok ártilléria ment itten *Löwen* felé, úgy hallatik, hogy az úgy nevezett *vas hegyen* fognak az egyesült Austriai, és Hollándiai seregek táborba szállni, és onnan vigyázni az ellenségnek mozgásaira, hogyha tovább akarnának nyomulni.

Egy későbbi, az az, *Jul.* 4-dik napján költ levél ezeket beszéli: „Ma, dél előtt 11 óraker indult ki innen a' kórmányozó minister, 's égyenesen *Rüremondeba* megyen, mi tehát nem várhatunk égyebet, hanem hogy városunkat is el foglalják a' Frantziák. (Erről még semmi bizonyos hirt nem vettünk). — Tegnap előtt hagyták el *Dornikot* hadi seregeink, 's mingyárt akkor oda is bé mentek a' Frantziák. Úgy hallatik, hogy a' békesség, már valósággal munkában vagyon, melyet onnan akarják ki húzni, hogy a' nékiek által engedtetett városokból, tábori butorokkal égyütt tsendessen mentenek ki az őrizetek; sőt egy valaki azt erősítette, hogy *Orchiesnek*, mely Flandriában *Dornick* és *Douuy* közt fekvő városa, által adattatásakor, egy *Latour* regimentéből való tizt maga által adta annak külsát a' Fr. tiztnek, 's tölle igen barátságossá vált el. — A' Frantziáknak *Monsba* lett bé költözésekkor, leg kissebb bántása sem vólt a' lakosoknak, és azóltta is egész betsüllettel viselik magokat ottan. — Néhány napoktól fogva még csak egy puska szó sem hallatik körülöttünk; minden körül belől lévő magazinaink ki üresítettek. *Koburg* hertzeg *Löwenbe* telzi által fő

kvartélyát — nem tudjuk, mit gondollyunk a jelenvaló környülállásokról, tellyes reménységünk vagyon a' kívánt békekességhez. *Károly* fő hertzeg nem ment héjjába *Londonba*.

Frantzia Ország.

Ju. 29. dikén, u. m. *Péter*, és *Pál* napján nagy innep tartatott *Párisban*, a' Fr. republica ellenségein vett gyözedelemnek emlékezetére. A' nemzeti palota, a' mellyben t. i. a' gyüllések szoktak tartatni, igen pompásan meg vólt világosittatva, a' palota körül lobogtak az ellenségtől nyert zászlók, annak felső szakaszában külömb-külobmb-féle muzsika szerszámok pengettek, a' palota kertében pedig számos férfiak és asszonyok sétálgattak, és múlatták magokat. *St. Just*, a' ki a' *Sambre* és *Maas* vize mellett táborozó ármádiáknál vólt, és *Párisba* vissza tért, igen véresnek lenni festette a' múlt hólnapnak 26 dikán történt ütközetet, 's azt mondotta, hogy *Fleurusnak* mezei tellyesek vóltanak a' hólt testekkel, hogy égyetlen eggy *Brittusnak* és *Hannóveránusnak* sem adatott pardon; hogy a' szövetséges ármádia 100 ezer főből állott; hogy 20 ezer *Prusszusok* vóltanak azon ütközetben jelen, a' kik a' *Rajna* vizétől küldettek oda (*Fleurus*, *Fleurs*, *Fleuri Floriacum*, a' *Namuri* Grófságban a' *Sambre* vize mellett fekvő falú, holott 1622 ik elztendőben nagyon meg verettek a' *Spanyólok*, 1690 dikben pedig véres isata vólt a' szövetséges *Fejedelmeknek* seregei és *Frantziák* közt). Meg vallotta a' N. Gyüllés előtt *St. Just*, hogy ez a' viadal 12 órákig tartott; hogy 10 órákig kétséges vólt annak ki menetele; hogy háromszor verettettek a' *Frantziák* sántzaikba vissza; hanem hogy négyedikszer illyetén kiáltozás alatt: *Ma senki ne hátrálljon!* szerentsét próbálván, diadalmat vettének ellenségeiken.

A' köz *Jóra* ügyelő *Commissió*, minden Fr. Országban történt complótnak és veszedelemnek okául tévén a' *Londoni* ministeriumot, meg nem

szünik az Anglusokat a' nemzet előtt gyűlölsége-
sekké tenni. — *Barrere* erőssen állította, hogy
a' *P. Orienti* fegyveres tárat meg akarta *Pith* mi-
nister gyűjtetni. Eggy isméretlen ember dél táj-
ban a' fák közt motolzkálni láttatott, a' ki tuda-
koztatván mit akar, azt felelte, hogy el veszett
kését keresi ottan; kérdőre húzattaiván el futott,
és sok gyűladó matériát hagyott ott maga után.
Couthon azt erősítette, hogy a' Fr. újság írókat
is fizeti *Pith* minister, a' kik sok történeteket
másképen adnak elő írásaikban, mint sem kelle-
ne, a' kik rendkívül hízkelkednek a' közönséges
Jóra és bátorságra ügyelő Commissióknak, tsak
azért, hogy annyival könnyebben és hamarabb
gyanúsokká tehessék azokat a' nemzeti előtt; en-
nekfelelte majd *Génudról*, majd *Amérikáról* ír-
nak, olly fel tétellel, hogy a' Fr. respubiicának
plánumát ki nyilatkoztathassák ellenségeink előtt.
Admirál, és *Renault Ceciliával* éggyütt, a' kik
t. i. minap *Robertspiert* és *Collot-Herboist* meg
akarták ölni, mások is gvilotiniroztattak, kik
közt nevezetesek voltak *Sartine* asszony, 19 elz-
tendő, és a' leg szebb dáma *Párisban*, mind-
nyájan veres köntösben vitettek a' vesztő piatza-
ra, a' melly a' *bastille* helyéről a' *Sz. Antal* ne-
vű külső városra vitetett által, 's olly helyre té-
tetett, a' hól semmi épület nintsen, és így nem
lehet tartani, hogy a' meg ölettetteknek vérek ál-
tal meg ferteztetett levegő ég, nyavalyát, 's ha-
lált okozzon a' lakosoknak. A' *Jun. 27-dik* nap-
ján gvilotiniroztattak közt vóltanak az öreg *Noail-
les* hertzeg, *Broglío* hertzeg, *Gróf St. Priest*, és
Lingvet, mind betses munkáiról, mind néhai II
Fridrik Puffzus királlyal való barátságos levele-
zéséről igen hires Fr. törvény tudó. *Pichard*, a'
Burdegallisi parlamentomnak vólt elő ülőjét, *Ju-
niusnak* utolsó napján eméltette meg a' sz. gvil-
lotine.

Az északi ármádiánál lévő nemzeti biztosok
ekként festik le *Charleroy*nak kezekbe lett esését.
Vegét vártuk a' *Charleroy* ostromoltatásának,

hogy ekképen környülállásaival égyütt meg ir-
 hassuk azt tinétek, t. i. a' Köz Jóra ügyelő Com-
 missió tagjainak. A' múlt hólnapnak 28 dikán
 (értsd a' mostani Fr. kalendáriom szerént, melly
 szerént minden hét 10 nappól, 's minden hólnap
 három hétből áll, és minden 10 dik nap, nyúgo-
 dalomnak napja) jókor reggel az ellenség eleibe
 ment ármádiánk, mind két részt sűrű köd vette
 környül, az el kezdett ütközet, dél után három
 óráig tartott; a' *Kleber* General kórmánya alatt
 lévő bal szárnya ármádiánknak tsudát tseleke-
 datt; *Dühem* brigadiros is meg különböztette ma-
 gát, *Dubois* commandirozta a' cavallériát, 500
 embert fogott el az ellenség közzül, sokkal töb-
 bet aprított le, 7 ágyút nyert. — *Le Fevre* Ge-
 neral vezette az avantgardét, a' melly diadalma-
 san viselte magát. Pattantyúsaink úgy viselték
 magokat, mint a' leg jobb hufzárok, és a' melly
 ágyúkat a' ködben el vesztetének, ismét vissza
 nyerték azokat. Nagy vesztesége vólt az ellen-
 ségnek — nem lévén elegendő munitiónk, kéntel-
 lenek vóltunk este felé magunkat vissza vonni —
 ezt mivelte az ellenség is — ezen napon 1500 em-
 bert vesztettünk el. Harmad nap múlván kettős
 erővel támadtuk meg *Charleroyt*; *Marescot* inge-
 nieur tiszt sokat mivelte az ostrom alatt — az os-
 trom kezdete után hat nappal az egész város ha-
 muvá lön — fel kértük azt az ellenségtől, de
 nem adták fel — e' folyó hólnapnak 6 ik napján
 meg kettőztetett a' tűz, más nap capitulálni akart
 az ellenség; eggy fertály óránál több idő nem en-
 gedtetett néki a' gondolkozásra, ennek el múltá-
 sa után, erőszakosan rohantunk vólna a' várra,
 's minden abban lévő őrizetet le vagdaltunk vól-
 na; eggy közbenjárót küldött ki hozzánk az el-
 lenség, de a' kit sem meg nem halgattunk, sem
 a' magával hozott írást fel nem bontottuk, ha-
 nem vissza küldöttük. A' vár commendánsa dis-
 cretióra, az az, szabad tettzésünk szerént való
 fel tételekre adta fel magát. A' fogságunkba
 esett őrizet 3000 emberből, a' nyereség pedig 50

ágyúból áll. Az ellenség egész erejét itt akarja öltözve vonni; de mi csak ugyan győzünk s. a. t.

Helvétziából illy magános tudósítást vettünk Fr. Országának jelen való állapotjáról: — Múlt *Mártiusnak* végén ismét egy manifestumot tettek közönségesse a' *Vendei* Kojalisták, mellynek néhány nyomtatványai *Párisba* is bé jutottak, de a' mellyek a' Köz Jóra ügyelő Commissió által el nyomattak; ez a' manifestum még most is circulál Fr. Országának déli tartományában, még pedig előmenetellel. Egyedül az uralkodó résznek vas visszejétől való félelem, és a' Fr. nemzetnek mostani érzékenyettensége az oka, hogy az ottan lévő környüállásoknak híre más országokba ki nem vitetik. — *Párisban* magában 40 újság írók vagynak, de a' kik *de la Marne Prieur*nak, a' köz Jóra ügyelő Commissió egy nevezete tagjának híre, 's engedelmé nélkül égyetlen egy politicus tikkelyt sem iktathatnak bé újság leveleikbe; és így csak azokat tudhatya a' publicum, a' mit ő akar. — Melly nagy félelem közt légyen a' Fr. nemzet, világossan meg tettezik *Barrérének* minapi befezédeiből: „A' *Párisiaknak* félekenységek, és hajthatóságok, úgy mond, olly nagy, hogy bátor a' parantsoltatna is nékiek, hogy egy bizonyos időben állyanak ki házaiknak ajtai eleibe, a' gillotiniroztatásra, azt sem mérnék el hajgatai. — A' közönséges Jóra ügyelő Commissiónak mostani tagjaik ezek: *Robertspiere, St. Just, Barrere, Couthon, Prieur, Collot d' Herbois, Robert, Lindet, Billant, Varennes,* és *Carnot*, a' tizedik vóit *Herault Sechelles*, a' ki is az ellenséggel való tzimborálásáért, ez előtt egynéhány hetekkel gillotiniroztatott. Ezeknek kezekben vagyon darab időtől fogva Fr. Ország 25 millióból álló lakosainak szabadságok, életek, és vagyonok, ámbár az új constitutió fzeréért egy hólnaphál tovább ne tartson hatalmuk, 's ámbár minden hólnapnak kezdetében meg erősítessenek azon hivatallyokban.

Lengyel Ország.

A' Lythvániai hertzezségnek *Grodno* nevű districtussában 5000 recruta állítottatott ki, még pedig, a' mint iratik, erőszakosan, a' kiknek fegyver helyett, lántsák vagy dárdák, és kaszák adtak kezeikbe, hogy azokkal hathatossan viselhesék magokat az Oroszok ellen. — *Jasinsky* Lengyel Generál Lájtinánt egy proclamatiót küldött a' Lythvániai nemzethez, mellyben a' többi közt, ekként fejezi ki önnön magát: *Polgár! a' melly földön lakol, azt el nem rugadhattya tölled az ellenség* — azért bátor a' tűz láng meg emészti is fából épült, és szármával fedett hajlékot; de újat építhet magadnak az ellenségeültől el vétetendő zsákmányból, és sokkal örvendetesebben lakozhattz a' szabadságnak, mint az el nyomattatásnak földén. — *Nosza tehát kellyetek fel polgárok, rohannjatok ellenségeitekre tulajdon földén, és úgy bánnyatok velek, mint ők tiveletok bánnyanak.* — *Emberi módon bánnyatok azokkal, a' kik tinétek semmi gonoszt nem miveltek, ellenben álljatok boszszút a' ti üldözöiteken. A' mérték felett való szelidség taszította Lengyel Országot veszedelembe; mellyből egyedül a' felettebb való bátorság mentheti azt ki.* — *A' Warsóviai thesaurarius, az az, a' közönséges jövedelemre ügyelő commissió keményen iparkodik annak szaporításában, és a' hadakozásra szükségesképen meg kívántató költségnek ölzve szerzésében, melly végre, nemcsak igen sok assignatákat, az az, papiros pénzt készítettett, hanem ennekfelette rendkívül való adót vetett az adófizető népre, mellyet Augustusnak 10-dik napjáig tökéletesen bé kell fizetni a' nemzet kints tárába.* — *A' Lengyel közönséges levelek *Krakának* el vesztését, annak tollök való távol létének tulajdonittyák, 's tsudálkoznak rajta, hogy azt már régen el nem foglalták a' Pruszusok: „Ki hinné, így szólvak azon levelek, „ hogy a' mi fel tételünknek szerentsés folyamaty... „ tya, egyedül *Krakóviától* függene? Nintsen oly,*

„lyan erős vár, a' melly a' hosszas ostromlás
 „után fel ne adná magát az ellenségnek. Hogy-
 „ha vitézül viseléndik magokat hazánkfiai a'
 „mezőben, ellenségeink ellen; 's ki üzendik őket
 „országunkból, éppen olly könnyen el fogják
 „városainkat hagyni, a' melly könnyen el fog-
 „lalták azokat.„ (Jobb lett volna *Krakóvidnak*
 el foglaltatása előtt magokat vitézi módon visel-
 niek, mint annakutánna). — Eggy ódalról a'
 Prusszusok, más részről pedig az Oroszok folytaty-
 tyák győzedelmeiket — az utólsóbbak *Jun. 8* di-
 kán el foglalták *Chelmt* kis Russiában, 's már most
 sebes lépésekkel mennek a' *Vistula* vize menté-
 ben *Warsóvia* felé, holott az eleségnek és kenyér-
 nek nagy szüksége lenni mondatik. — *Jun. 22* di-
 kén, mintegy 700 sebes Lengyelek és Oroszok vi-
 tettek oda bé, a' kik a' *Branitzky* palotájába kül-
 dettek gyógyittatni, holott vagon mostan a' kö-
 zönséges ispotály. A' *Warsóviai* Franciscanusok-
 nak Gvardiánya három új szerzetesnek meg en-
 gedte, hogy a' hadakozás alatt szolgállyanak a'
 Lengyel seregek közt, úgy mindazáltal, hogy a'
 békességbe visszla mennyenek azon klastromba.
 Még mostan is sok Oroszokkal ezimborázott Len-
 gyel fő emberek fogattatnak el, sokan érezvén
 a' sáffrán illatot, vagy jól el rejteznek, vagy ki-
 költöznek hazájokból. A' gyanúsok közt vagy-
 nak *Suchodolszky* Castellanus, és a' *Targoviczi*
 conföderationak marsalja *Potocky Felix*. Ennek
 az utólsóbbnak tulajdonitatik leg inkább Lengyel
 Országnek mostani szerentsétlensége, a' ki a' *War-
 sóviában*, 1791-dikben készült új constitutiónak le-
 rontása végett az Orosz Császárnéhoz folyamo-
 dott, 's hadat gerjesztett a' két szomszéd nemzet
 közt. Az elsőbről mondatik, hogy ő néki leg
 nagyobb szája vólt, a' *Warsóviai* közönséges
 Gyűlésben, és minden jelenlévők álmétkodtanak
 ékesen szólló nyelvén. Az utólsóbb, nagy pro-
 jectumokat forgatott elméjében, 's függhetetlen
 urává akart lenni *Ukrajniának*. E' végből építet-
 tett magának ottan, *Tulozin* nevű örökségben

egy nagy és ékes lakó palotát, öregbítette jószágának számát, egynéhány ezer főből álló hadi sereget verbuáltatott, és sok ágyúzó szerkezatot készítetett a' republica színe alatt magának. — Ugy hallatik, hogy Lythvániában *Chelm* mellett, Jun. 8-dik napján meg verték a' Lengyeleket az Oroszok. Eleintén derekasan viselték magokat az elsőbbség, ámbár 30 ágyújoknál több nem volt; hanem *Chomentovszky* igen vitéz Obestereknek el esések után, elsőben is a' Lengyel lovaság, annakutánna pedig, az az előtt való nap oda érkezett, és így még a' tüzhöz nem szokott gyalog sereg zűrzavarba esvén, az Oroszok éltek az alkalmatossággal, és meg kentőztetvén artillériájoknak tüzet, diadalmat vettek a' Lengyeleken, 's *Chelmen* túl üzték. — Jun. 2 dik napján költ *Posnaniai* levélből olvassuk, hogy *Warsóviát* is el foglalták légyen a' Prüllzus seregek.

Gallicia.

*Lemberg*ből iratik Jul. 3-dik napján, hogy ottan is rendkívül való hőság uralkodik, melly mind az embereknek, mind a' barmoknak nagy terhekre vagyon. Jóllehet ottan is nagy szárazság volt a' múlt tavaszon, de még is áldott aratást és bővséget reménylenek a' lakosok. Ottan is, izinte úgy mint nállunk sok égi háborúk voltak a' múlt hólnapban. Jun. végén a' *Lembergi* katoná ispotályba bé tsapván a' villám, a' strázsát lábáról le ütötte. A' kazárma mellett lévő háznál az ablakon ment bé a' ménykő, az ágy alatt egy kutyát meg ölt, az ágyban feküdt két katonán pedig semmi sérelem nem esett. — A' *Lemberg* környékén lévő helységekből is sok kárt okozott a' tüzes villám.

Török Birodalom.

Régtől fogva leselkednek a' tengereken a' Frantzia rabló hajók, hogy a' napkeleti Indiák

ról jövő gazdag Anglus hajókat el rabolhassák; de még ekkorig keveset bódogúlhattak fel tétélekben. Leg közelebb, u. m. *Juniusnak* 10 dikén, egy gazdag Anglus kereskedő hajó érkezett a' *Smirnai* ki kötő helybe (tartsuk meg, hogy a' Török Birodalom vizein sem égyik, sem másik hadakozó félnek meg nem engedtetik egymás ellen, ellenségeskedést gyakorlani) a' mellyen lévő portéka 400 ezer piasterre betsültetett. Mind a' *Cajróban*, mind az *Aleppóban* lakó Frantzia kereskedők *Smirna* városának példáját követvén idegen védelem alá adták magokat, személyeiknek és vagyonaiknak bátorságosabbá való tételére. Még most is keményen iparkodnak a' *Konstantinápolyba* küldtetett Frantzia N. biztosok azon, hogy a' Divánnak nevezetesebb tagjait, mammonjaik által meg nyerhessék, és a' *Párisi Convent* részére vonhassák, talám bódogúltak is volna fel tétélekben, hogyha a' múlt *Bejrá*m inepén a' *Kapután Basa* lehetett volna Nagy Vezér, a' ki különös hajlandóságot mutatott még eddig a' Frantzia constitutióhoz.

Magyar Ország.

Tek. N. *Báts Vármegye*, múlt hólnapnak 12 dikén tartott építő székét, mellyen következő változások történtek: *először*. Az első all-Jegyző *Gombos Ferentz* úr, le-tévén eddig ditsiretessen viselt hivatallyát, sallarissatus Tábla Biróvá tételét; all-Jegyzővé lett helyette *Bunyik Benjámin* úr, volt Archivárius, ennek helyére pedig az archiváriusságra *Aszföldy* úr emeltetett. — *Másodszor*. A' második all-Jegyző is, u. m. *Guganovits Pál* úr hivatallyának önként való le tétéle után honorarius Tábla Biróvá tétel, helyette *Antunovits Simon* úr lett all-Jegyzővé, a' ki eddig *Eskütt* volt; ennek helyébe succedált *Gányi József* úr. — *Harmadszor*. *Bajsa* *Vojnits Sebestyén* fő Szólga bíró úr, a' felső kerületből a' középsőbe-tételét által; helyette fő Szól-

gabíróvá lett a' felső kerületben *Szalay Péter* úr, a' ki ennekelötte azon hivatalt az alsó kerületben viselte; *Polyák József* úr, a' ki eddig a' közezső kerületben fő Szolgabírói hivatalt viselt; ugyan azon hivatalnak folytatására, az alsó kerületbe tétetett által. — *Negyedzser*. Honorarius Notáriussokkáá tétettek, *Báró Bernyakovits*, *Piukovits Menyhárt*, *Latinovits Péter*; és *Alföldy János* urak.

Szigetről Máramaros Vármegyéből. 26 a Juny.
 Újságúl irhatom az úrnak, hogy nállunk kellemetes nyári idők járnak, essönk is elegendő vólt, azért még eddig nem is panaszolkodhatunk a' nagy drágaságról. A' tavaszi vetések is igen szépen felvették magokat, 's bővséggel biztatnak bennünket. — Egynéhány héttel ennekelötte *Szaploncza* nevű helységben, egynéhány kutyát és 8 juhászt meg mart a' dühös farkas, az ebeknek, a' mellyek mingyárt hevenyében a' vízbe hanyattak, semmi bajok nem lett; hanem az emberek életben vagynak ugyan, de még meg nem gyógyultak, de tsak ugyan, nagy reménysége vagon a' N. Vármegye Seborvosának *Peck Floriánnak* meg gyógyulásokhoz. A' dühösségről itten a' tapasztaltatott, hogy tsak azok az állatok szoktak meg dühödni, a' mellyek vakon jönnek e' világra, u. m. a' matska, kutya, csikó, farkas, s. a. t. és tsak ezeknek dühösségek ragadós; másodszer, hogy a' dühött emberről, más emberre, soha sem ragad a' dühösség. (E' már más kérdés, és méltó, hogy meg vizsgálta, az ahoz érő Orvosok által). — A' minap *Botskó* nevű helységben eggy ember a' málé kapálásról, nagy fáradtan, 's izzadtan haza menvén, fürödni ment, és térdéig érő vízben szörnyű halált holt. (Tanúságára lehet az olyan ifjaknak, és nyári munkásoknak, a' kik szeretik a' nyári fürdést). — Ugyan ottan, t. i. *Botskon* a' pipából ifzonyú és káros tűz támadt.

Sopron Vármegyéből Jul. 5-dik napján. Szomorúan írhatom, hogy a' mely kevés gabona termelt mezeinken, minekelőve le lehetett volna azt aratni, rajta jött az essőzés után természetesen következni szokott szélvész, 's annyira ki paskolta a' búza szemeket, hogy némelly kalászban semmi, vagy csak igen igen kevés szem maradt. A' szegények, kiknek úgy is alig van a' falat kenyerek, könyves szemekkel nézték aratók közben a' tarló közzé hullott magot, mintha ugyan a' szájjokból ki esett falatokat látták volna. — Olyan menydörgésekre pedig, és annak oly rettenetes következésire, mint a' millyenek Jun. 20-dik napjának estéjén, és utánna is még néhány napokon közönséges félelembe hozták vidékünket, mi körülöttünk ugyan senki sem emlékezik még. Csak az én tudomra hét embert, három tehenet, egy kutyát szalma kazallal égygyütt ölt, és eméltett meg a' villám. Eggy akkora kis erdőben pedig, a' mellyben a' vadászok égyyik széliről a' másokra csak nem nyúlat löhethének, negyven fát is le rontott, vagy leg alább meg sértegetett. Mind ezek pedig csak itt közel a' Reptze mentében, fél mélföldni köz térben történtek. Széna a' Rába és Reptze mellett felényi sem lesz, mint vólt tavaly.

* * *

Tudománybeli dolgok.

D E S C R I P T I O

Ruris inculti, et deserti prolixior, quam Ovidius
Libro I. de Ponto, Epist. 3-a habeat his versibus:

Non ager hic pomum, non dulces educat uvas,
Non salices ripa, robora monte virent.
Quocunque aspicias, campi cultore carentes,
Vastaque, quae nemo vindicat, arva jacent.

Hucusque Ovidius.

O! Rus desertum, quis te nisi pulsus ab urbe,
 Ob scelus, et fraudes, ac m^ulta facta colat?
 Sede Deum fugiens rus vile colebat Apollo,
 Hoc gravius, caelis quam caruisse, fuit.
 Sat tulerit paenae, qui frangit colla Parentis,
 In tua si missus tesqua colonus eat.
 Illum ego per syrtes, per vastas aequoris undas,
 Posse mala affirmo non graviora pati.
 Ipsa loci facies, non fronde, nec arbore tecti,
 Natam se humanis usibus esse negat.
 Non vicus, non urbs, in apertis eminet arvis,
 Velivoli in terra est proxima forma maris.
 Non hic montanae tendunt sua brachia quercus,
 Quae fessis umbram, perfugiumque ferant.
 Non hic distingvunt convexi jugera colles,
 Nec trepidans ima valle susurrat aqua.
 Nulla avis obloquitur, nisi stridens gutture bubo,
 Vel, quae funereas praecinit ore vices.
 Quocumque aspicias, vel quidquid imagine fingas,
 Terrifico finges omnia plene metu.
 Aut errare feras, in caedem, et fata paratas
 Concipies, ubi spes nulla sit auxilii.
 Aut tibi succurrent vepreta immensa locorum,
 Abduunt serpetum quae genus omne sinu.
 Quamquam absit procul istorum formido ma-
 lorum,
 Quid tamen haec laetum suppeditabit humus?
 Pars neglecta jacet, tetrunque exhalat odorem,
 Stagna ubi caenosis sunt putrefacta vadis.
 Quid sitiens faceres? ubi nullo purior unda
 Fontis fluit? caenum pocula tetra daret.
 In quo habitat serpens, et faede rana coaxans,
 Quodque algas viles, tristeque gramen alit.
 Pars campi steriles sine gramine pandit arenas,
 Pars late inculti vepribus horret agri.
 Non ibi asellus iners terram, non vacca, bidensque
 Calcat, non resonans ungula pulsat equi.
 Da, qui deserti inducunt obliviam, succos,
 Ipsa animum nudi terret imago soli.

Quis probet hanc? quae non segetem, non edu-
cat uvas,

Exilio similis, Sarmaticaeque plagae.
Tractu terrarum, et campo cultore carente
Qui gaudet, numquam his possit abire locis.
Non sibi simplicitas sedem delegerat istam,
Sed squallor posuit, maestitiesque domum.
Nec natura suas huc fudit provida vires,
Siverat hanc a se degenerare plagam.
Nam si omnes uno terras donasset honore,
Illius haud donis gratia tanta foret.
Nunc quia neglexit vastos sine nomine campos,
Et loca deseruit non comitata bonis.
Novimus armentis natus pecorique tenendo,
Et Cereris quanti sit faciendus ager.
Si tamen haec aliquis non sit loca nuda perosus,
Incolat, humano non adeunda pede.
Sitque sibi nimium felix, precor; atqui ego sic
sum,
Nec lapis ut nudo rure jacere velim.

I. F. L. P. M. V. Anno 1794
elaboravit, et Mense Apr. quo
necesse erat, dimisit.

*Versus hic judicati sunt digni praemio 4 au-
reorum, quos, qui elaboravit carmen, per claris-
simum Dominum Michaellem Tertina Professorem
Regium Miskolcziensem accipiat.*